

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศสำหรับนักเรียน (ช่วงชั้นที่ 3) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง
2. รูปแบบการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียน (ช่วงชั้นที่ 3) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านร่องน้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านร่องน้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนกลุ่มไม่เสี่ยง คือ ที่มีพฤติกรรม ไม่หนีเรียน สนใจการเรียน และนักเรียนกลุ่มเสี่ยง คือ ที่มีพฤติกรรม ไม่สนใจการเรียน ชอบหนีเรียน แอบเที่ยวกลางคืน โดยคัดเลือกจากอาจารย์ประจำชั้น และอาจารย์ฝ่ายปกครองของโรงเรียนโดยไม่ได้คำนึงถึงคะแนน ผลการเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนกลุ่มไม่เสี่ยงจำนวน 30 คน และนักเรียนกลุ่มเสี่ยงจำนวน 30 คน

รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนกลุ่มไม่เสี่ยงและกลุ่มเสี่ยงทำการวัดผลความรู้ความเข้าใจ เรื่องการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ ความตระหนักและเห็นคุณค่าในตนเองเรื่องการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ และทักษะการปฏิเสธการต่อรอง ก่อนเข้ารับการอบรม และหลังการเข้ารับการอบรมทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการอบรม ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ แบบวัดความรู้สึกรู้สึกความตะหนักรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเรื่อง การป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ และ แบบวัดทักษะการปฏิเสธต่อรอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในขณะมาโรงเรียน รายได้พิเศษ ที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหา ที่พักในขณะศึกษา สถานภาพของบิดา-มารดา พฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนของเพื่อนสนิท ประสบการณ์การได้รับความรู้เรื่องปัญหาทางเพศสัมพันธ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการต้องเรียนเกี่ยวกับวิธีป้องกันทางเพศ และสื่อที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิธีป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ
2. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นลักษณะแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง /มากที่สุด, เห็นด้วย/มาก, ไม่แน่ใจ /ปานกลาง, ไม่เห็นด้วย /น้อย, ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ เป็นข้อความเชิงลบจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 และ 15
3. แบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกความตะหนักรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเรื่องการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นลักษณะแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง /มากที่สุด, เห็นด้วย/มาก, ไม่แน่ใจ /ปานกลาง, ไม่เห็นด้วย /น้อย, ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ เป็นข้อความเชิงลบจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 11, 12, 14 และ 15
4. แบบวัดทักษะการปฏิเสธการต่อรอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นลักษณะแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง /มากที่สุด, เห็นด้วย/มาก, ไม่แน่ใจ /ปานกลาง, ไม่เห็นด้วย /น้อย, ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ เป็นข้อความเชิงลบจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 3, 6, 8 และ 12
5. แบบติดตามผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนหลังการอบรมทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ ผู้วิจัยได้ติดตามผลโดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ เช่น สัมภาษณ์ครูฝ่ายปกครอง ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนนักเรียน
6. แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ โดยผู้วิจัยปรึกษากับผู้อำนวยการด้านการฝึกอบรมทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศเพื่อหาหรือถึงแนวทางในการดำเนินงานการให้ความรู้ทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ จากนั้นวิเคราะห์เนื้อหา

ตามหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษาเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาได้แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตที่มีระยะเวลาในการอบรมกลุ่มละ 3 วัน ดังนี้

วิธีการวิจัย

กลุ่มที่ 1 อบรมระหว่างวันที่ 14 – 16 กรกฎาคม 2550

กลุ่มที่ 2 อบรมระหว่างวันที่ 17 – 19 กรกฎาคม 2550

การวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลองโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่ไม่เสี่ยง จำนวน 30 คนและจำนวน 30 คน คัดเลือกจากครูประจำชั้นและครูฝ่ายปกครองของโรงเรียนที่ไม่คำนึงคะแนนเฉลี่ยโดยใช้กิจกรรมทักษะชีวิต มีระยะเวลาในการอบรมกลุ่มละ 3 วัน ณ โรงเรียนบ้านร่องน้ำ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่และได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการจัดกิจกรรมทักษะชีวิตมาร่วมให้ความรู้ครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลอำเภอสันป่าตอง จำนวน 1 ท่าน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอสันป่าตอง จำนวน 1 ท่าน กลุ่มเครือข่ายผู้ติดเชื้ออำเภอสันป่าตอง จำนวน 3 ท่าน คณะศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 ท่าน โดยผู้วิจัยเป็นวิทยากรหลักในการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร วางแผนกิจกรรมในการอบรมทุกขั้นตอนในกิจกรรมได้มีการประเมินผลกิจกรรมโดยแบบทดสอบวัดผลก่อนการอบรม 2 สัปดาห์ และสอบหลังการอบรมอีก 2 สัปดาห์ ได้มีการสังเกตติดตามในระหว่างจัดกิจกรรมทุกขั้นตอนตามตารางที่กำหนดในแผนกิจกรรม หลักสูตรที่จัดอบรมทั้งหมด จำนวน 6 วัน อบรมชุดละ 3 วัน ในกิจกรรมแต่ละวันจะมีเกมและกิจกรรมนันทนาการเข้าแทรกเพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างบรรยากาศให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด ประมาณ 10 – 15 นาที

วันแรก ของการอบรม หลังจากผู้เข้าอบรมลงทะเบียนเข้าอบรมเรียบร้อยแล้ว

ผู้อำนวยการสถานศึกษาได้ทำพิธีเปิดการอบรมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และบรรยายพิเศษเรื่องนโยบายและแนวทางในการป้องกันและการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาในสถานศึกษา จากนั้นเป็นการละลายพฤติกรรมผู้เข้าอบรมให้ทุกคนรู้จักตนเองรู้จักเพื่อนร่วมกิจกรรมกลุ่ม ได้แสดงออกซึ่งเปิดเผยความรู้สึนึกคิดเปิดเผยตนเองทุกกิจกรรมตลอดจนเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เข้าอบรม สร้างความสนุกสนานเป็นกันเองตลอดจนสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ใช้ชื่อกิจกรรมว่า “เป้าหมายชีวิตหรือต้นไม้ชีวิต” กิจกรรมนี้ให้ผู้เข้าอบรมวาดรูปต้นไม้ โดยให้เปรียบเทียบพัฒนาการชีวิตของตนเองเหมือนกับการเจริญงอกงามของต้นไม้โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนราก ของต้นไม้ ประกอบด้วย ชื่อ วัน เดือน ปี เกิดผู้เข้าอบรม ชื่อบิดา มารดา สถานภาพครอบครัว อาชีพ จำนวนพี่น้อง และจำนวนผู้อาศัยในบ้าน ส่วนลำต้น แบ่งออกเป็น 3

ช่วงอายุ คือ ตั้งแต่แรกเกิด - 6 ปี ช่วง 7-9 ปี ช่วง 10-13 ปี โดยแบ่งครึ่งต้นไม้ออกเป็นสองด้านๆ หนึ่งเป็นจุดเด่นหรือด้านดีสิ่งที่ดีทำให้เกิดความภาคภูมิใจส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นจุดด้อยหรือสิ่งที่ไม่ดีทำให้คนอื่นได้รับความเดือดร้อนจากการสังเกตของวิทยากรถึงตอนนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยกล้าเขียนความผิดของตนเองเพราะกลัวเพื่อนจะรู้และคอยล้อเล่นแต่ก็มีนักเรียนส่วนหนึ่งเขียนตามความเป็นจริงเพราะต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเองจากเคยทำผิดมาแล้วส่วนกิ่งก้านใบ เป็นส่วนเป้าหมายและอนาคตของแต่ละคนที่คาดหวัง หลังจากทุกคนได้ทำกิจกรรมแล้วระบายสีต้นไม้ให้สวยงามและทุกคนก็เล่าประสบการณ์ชีวิตให้เพื่อนๆ ฟังโดยให้เลขาของกลุ่มบันทึกสรุปเพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอพร้อมเสนอแนวคิดที่จะพัฒนาตนให้เกิดจุดเด่นที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (จะเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคาดหวังและตั้งเป้าหมายในอนาคต อยากทำงานเป็นหลายอาชีพอยากมีรายได้) เมื่อนำเสนอครบทุกกลุ่มผู้เข้าอบรมและวิทยากรร่วมกันสรุป และให้แกคิดเพิ่มเติมว่า “คนเราเกิดมามีทั้งส่วนดี – ไม่ดี เก่ง – ไม่เก่ง มีทั้งสุข - ทุกข์ เราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกที่จะเป็นได้ และที่สำคัญต้องเป็นตนเองให้ดีที่สุดอยู่ด้วยศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจในตัวเองเราจะเป็นอะไรในอนาคตอยู่ที่การเริ่มต้นในการวางแผนในชีวิตของตัวเอง และปลูกฝังวันนี้เสมือนต้นไม้ที่ออกดอกออกผล งดงาม เพราะได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดี หลังจากรับประทานอาหารว่างเรียบร้อยแล้วก็เริ่มกิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเป็นการสร้างความรู้สึที่ดีที่สบายและคลายเครียดแก่ผู้เข้าอบรมโดยวิทยากรให้ผู้เข้าอบรมเข้าแถวเป็นวงกลมแล้วร่วมสนุกในการเดินตามจังหวะเพลงแล้ววิทยากรก็เป่านกหวีดให้หยุดพร้อมเสียงเพลง ก็หยุด วิทยากรก็สั่งให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มครั้งละ 6-7-8 คนหรือแล้วแต่จำนวนผู้เข้าอบรมให้แต่ละกลุ่มจำลองสถานการณ์ต่างๆ ตามวิทยากรสั่ง เช่น จำลองสถานที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ จำลองจากภาพยนตร์ เรื่องสำคัญ จำลองปัญหาที่เกิดขึ้นกับครอบครัว กิจกรรมนี้เพื่อต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมมีจินตนาการและความคิดริเริ่มเชิงสร้างสรรค์มีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีม รู้จักวางแผน (ทุกคนที่เข้ารับการอบรมมีความสุขสนุกสนานได้จากทำเล่นของแต่ละคนเดินไปตามแนวการเดินของตนเองอย่างเมามั่นจนทำให้ทุกคนมีอารมณ์ร่วมกิจกรรมนี้มากรวมถึงวิทยากรด้วย) จากนั้นทุกกลุ่มก็ได้เรียนรู้ สถานการณ์เกี่ยวกับความเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นที่ควรรู้ โดยให้ผู้เข้าอบรมดูวิดีโอทัศนภาพการแต่งกายที่หล่อแหลมของวัยรุ่น ภาพวัยรุ่นเจาะหู รอยสักตามร่างกายของวัยรุ่น สถานการณ์เสี่ยงประกอบการบรรยายเพื่อสร้างความตระหนักให้ผู้เข้าอบรมเห็นถึงพิษภัยที่เกิดขึ้นกับทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น (ขณะที่ดูภาพวิดีโอถึงตอนภาพการแต่งกายหล่อแหลมของผู้หญิงผู้ชายก็ส่งเสียงดังบางคนก็ปรบมือให้ร้องส่วนผู้หญิงก็นั่งเงิบ พอถึงตอนภาพเจาะหูและรอยสักทุกคนนั่งเงิบส่วนใหญ่แสดงออกทางสีหน้าอย่างขะเขย่ง ผู้หญิงบางคนเอามือปิดหน้าไม่กล้ามองเพราะกลัว) แล้วพักรับประทานอาหารกลางวัน 1 ชั่วโมงต่อจากนั้นก็เริ่มกิจกรรม

นันทนาการเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้เรื่องพัฒนาการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นเพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ ของแต่ละวัย จากนั้นแบ่งผู้เข้าอบรมออกเป็น 4 กลุ่มละเท่าๆ กัน เพื่อเตรียมไปศึกษาความรู้ใน 4 ฐาน คือ ฐานที่ 1 ทักษะการตัดสินใจ การแก้ปัญหา การปฏิเสธต่อรอง ฐานที่ 2 หลักในการเลือกรับ สื่อ ล่อแหลมต่อการชั่วร้ายให้เกิดอารมณ์ทางเพศ ฐานที่ 3 เพศสัมพันธ์ที่ควรรับผิดชอบ ฐานที่ 4 การเผชิญสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤติ โดยแต่ละฐาน จะมีวิทยากรประจำอยู่ทุกฐานเพื่อคอยให้คำแนะนำอธิบายกิจกรรมแล้วแบ่งกลุ่มย่อยวิทยากรแจกใบงานและใบความรู้เพื่อให้แต่ละกลุ่ม ศึกษา วิเคราะห์ สรุป กรณีตัวอย่างแล้วให้แต่ละกลุ่มได้แสดงตามกรณีตัวอย่างเสร็จแล้วให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอว่ากลุ่มของตัวเองได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการแสดงกรณีศึกษาครบทุกกลุ่ม แล้วผู้เข้าอบรมร่วมกับวิทยากรช่วยกันสรุปวิทยากรเสนอแนะเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ว แต่ละกลุ่มก็เปลี่ยนฐานแต่ละฐานใช้เวลาดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่กำหนดแต่ละไม่ครบจำนวน ฐานโดยให้ฐานที่เหลือไปปฏิบัติกิจกรรมในวันที่ สอง

วันที่สอง เริ่มกิจกรรมนันทนาการโดยการให้ผู้เข้าอบรมเล่นเกมจับคู่การเล่นให้ผู้เข้าอบรมจับมือเป็นวงกลมเป็น 2 วง แยกหญิง – ชาย แต่ละแถวหันหน้ากลับกันวิทยากรเปิดเพลงให้ผู้เข้าอบรมเดินตามจังหวะและคอยฟังคำสั่งวิทยากรก็จะเป่านกหวีดให้เพลงหยุดแล้วสั่งให้จับคู่กันที่ละ 2, 3, 4, 5, 6, หรือ 7 ตามที่ต้องการแล้วเมื่อเห็นว่าผู้เข้าอบรมสนุกสนานสนิทสนมกันมากขึ้นให้ผู้เข้าอบรมนั่งเป็นกลุ่มได้เรียนรู้เรื่อง การเคารพในสิทธิและร่างกายของผู้อื่น โดยเริ่มกิจกรรมให้ทุกคนนำสิ่งของต่างๆ ของตัวเองคน ละ 1 ชิ้น มากองรวมกันหน้าห้องเมื่อครบทุกคนแล้วให้ แต่ละคนไปหยิบสิ่งของๆ ตัวเองคืนไปและให้แต่ละคนช่วยกันหาเหตุผลมาตอบว่า “ทำไมทุกคนจึงหยิบสิ่งของๆ ตัวเองได้อย่างถูกต้อง” “ทำไมไม่มีใครหยิบของของคนอื่น” “เป็นไปได้หรือไม่ที่จะมีคนหยิบของเราไป” หรือ “รู้สิทุกอย่างเวลามีคนหยิบเอาของเราไป” ซึ่งทุกคนก็ช่วยกันตอบ และให้ความคิดเห็นหลายประเด็น โดยสรุปแล้วทุกคนก็ให้ความเห็นว่าทุกคนต้องเลือกของตัวเอง วิทยากรก็อธิบายเพิ่มเติมถึงสิทธิส่วนบุคคลและช่วยกันยกตัวอย่างของที่เป็นส่วนบุคคลและสิ่งของสาธารณะหรือส่วนรวมเพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถแยกแยะจากนั้นก็ให้แต่ละกลุ่มศึกษา ใบความรู้ เรื่องการละเมิดสิทธิ การป้องกัน การเคารพสิทธิในร่างกายผู้อื่นผู้เข้าอบรมและวิทยากรช่วยกันสรุปเนื้อหา พักรับประทานอาหารว่าง จากนั้นก็เรียนรู้เรื่อง การสื่อสารการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ โดยกิจกรรมการแลกเปลี่ยนน้ำ วิทยากรอธิบายให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบว่า เป็นกิจกรรมแลกเปลี่ยนน้ำ ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมวิทยากรจะเตรียมแก้วน้ำให้ครบจำนวนผู้เข้าร่วม (2 เท่าของผู้เข้าร่วม) หนึ่งในจำนวนแก้วน้ำที่เตรียมไว้จะมีน้ำที่ผสมสาร โซเดียมไฮดรอกไซด์ อยู่ 2 แก้ว วางปนกับแก้วน้ำที่จัดเตรียมไว้ แยกอาสาสมัครออก 6 คน แล้วแจกแก้วน้ำที่ไม่มีสารให้อาสาสมัคร คนละ 1 แก้ว

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่เหลือ หยิบแก้วน้ำ คนละ 1 ใบ ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนเก็บตัวอย่างน้ำของตนเองไปใส่ไว้ในแก้วเปล่าที่เตรียมไว้ให้ผู้เข้าร่วมทุกคน (ยกเว้นอาสาสมัคร) จับคู่กับคนที่อยู่ข้างๆ แล้วแต่ละคนดูน้ำของตัวเองแลกกับคู่ของตัวเอง 1 ครั้ง ในรอบที่ 2 และ 3 ให้จับคู่ใหม่โดยไม่ให้ซ้ำกับคนเดิมแล้วแลกน้ำกันรอบละ 1 ครั้ง ประมาณรอบที่ 4 ให้อาสาสมัคร มาร่วมแลกเปลี่ยน โดยสามารถแลกเปลี่ยนกับใครก็ได้ที่ตนเองไว้วางใจมากที่สุด และให้สังเกตดูแก้วน้ำของตัวเองและเพื่อนมีสีเปลี่ยนหรือไม่ จากนั้นวิทยากรชวนคุยว่ากิจกรรมแลกเปลี่ยนน้ำเปรียบเหมือนการมีเพศสัมพันธ์และการเปลี่ยนคู่นอนหลายคนโดยที่ไม่มีการป้องกัน ซึ่งเราไม่สามารถดูได้จากภายนอกว่าใครติดเชื้อเอดส์ซึ่งเปรียบเสมือนน้ำที่ใสเหมือนกันหมดทุกแก้วยกเว้นการตรวจสอบโดยใช้สารฟีนอล์ฟาลิน ตรวจสอบให้น้ำเปลี่ยนสี ซึ่งเปรียบเหมือนการตรวจเลือด การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้กับทุกคนทุกคนมีโอกาสเสี่ยงต่อเอดส์ถ้ามีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกันอาสาสมัคร 6 คน เปรียบเสมือนกับการมีเพศสัมพันธ์ครั้งเดียว หากไม่มีการป้องกันก็สามารถติดเชื้อได้ วิทยากรก็สาธิตเพิ่มเติมโดยเอาน้ำใส่ในถุงอนามัยแล้วไปจุ่มลงในถ้วยน้ำที่มีสีแดงโดยเปรียบเทียบให้ผู้เข้าอบรมเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้งถ้าสวมถุงยางอนามัยก็ปลอดภัยจากเชื้อโรคหรือเชื้อเอดส์และให้ข้อคิดว่าควรมีเพศสัมพันธ์เมื่อถึงวัยอันควรและตรวจเลือดก่อนเมื่อมีเพศสัมพันธ์ หลังจากพักรับประทานอาหารเที่ยงแล้ว ก็เริ่มเรียนรู้เรื่อง อารมณ์เพศและวิธีการจัดการกับอารมณ์เพศโดยให้แต่ละกลุ่มรับใบงานร่วมกันศึกษาใบความรู้แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในกลุ่มแล้วสรุปเป็นมติของกลุ่มเมื่อได้ข้อสรุปแล้วเขียนลงกระดาษปฎิรูปเพื่อเตรียมให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานเมื่อครบทุกกลุ่มแล้วให้ผู้เข้าอบรมทำแบบสอบถาม เรื่อง ความรู้สึทางเพศ ซึ่งคำตอบของทุกคนจะเป็นความลับ วิทยากรทำความเข้าใจกับผู้เข้าอบรมเรื่องอารมณ์ทางเพศเป็นเรื่องของธรรมชาติไม่ใช่ สิ่งปกปิดและน่าอายและเกิดขึ้นได้กับทุกคนแต่ต้องเลือกวิธีออกที่ถูกต้องและเหมาะสมเมื่อผู้อบรมเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นและได้รู้จักวิธีแก้ไขได้ถูกต้อง หลังจากพักรับประทานอาหารว่าง 15 นาที ก็เริ่มเรียนตามฐานต่อจากวันแรกที่เหลือจนถึงเวลา 16.30 น ก็ปิดการอบรมวันที่สอง

วันที่สาม หลังจากกิจกรรมนันทนาการ 20 นาที ก็เริ่มเรียนกิจกรรมทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ โดยแบ่งกลุ่มแต่ละกลุ่มรับใบงาน ศึกษากรณีศึกษาให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดถ้าหากต้องอยู่ในสถานการณ์ในกรณีศึกษาจะหาทางออกอย่างไรพร้อมส่งตัวแทนเสนอผลงานจนครบทุกกลุ่มแล้ววิทยากรแจกใบความรู้ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเพิ่มเติมและช่วยกันสรุป จากนั้นก็เรียนเรื่องการคุมกำเนิดโดยทีมวิทยากรสาธารณสุข เพื่อให้รู้ว่าการคุมกำเนิดวิธีต่าง ๆ สามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้เท่านั้น แต่วิธีการที่ดีที่สุดในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (โรคเอดส์) คือการใช้ถุงยางอนามัย โดยนำตัวอย่างผงยาคุมกำเนิด, ห่วงคุมกำเนิด, ยาฉีดคุมกำเนิด, ยาฝังคุมกำเนิด

ตัวอย่างถุงยางอนามัยสำหรับผู้หญิงและสำหรับผู้ชาย บรรยายเรื่องการคุมกำเนิด ความหมาย และวิธีการคุมกำเนิดแบบชั่วคราวและแบบถาวร วิธีการกินยาคุม กำเนิด การฉีดยาคุมกำเนิด การฝังเข็ม การใส่ห่วงอนามัย การใช้ถุงอนามัย วิทยาการอธิบายวิธีกินยาคุม การฉีดยาคุมกำเนิด การฝังเข็ม ใส่ห่วงอนามัย และให้อาสาสมัครร่วมสาธิตวิธีการใช้และสวมใส่ถุงอนามัยที่ถูกวิธีโดยใช้โมเดล อวัยวะเพศชายที่วิทยาการเตรียมมา เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ที่ถูกต้อง (กิจกรรมนี้นักเรียนมีความสนใจมากเพราะต้องการรู้วิธีการใช้อย่างถูกต้องขณะที่วิทยาการสาธิตมีนักเรียนซักถามวิทยาการหลายคน เช่น ถามว่า ถ้าถุงยางอนามัยแตกขณะร่วมเพศผู้หญิงจะท้องและติดเชื้อโรคหรือไม่วิทยาการก็แนะนำให้ผู้หญิงต้องกินยาคุมเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ส่วนจะทราบว่าจะติดเชื้อหรือไม่ต้องพบแพทย์เพื่อตรวจเลือด) จากนั้นผู้เข้าอบรมทุกคนร่วมกับวิทยาการสรุปบทวนเนื้อหาการอบรมตั้งแต่วันแรกจนถึงวันที่สาม จากนั้นก็รวมกลุ่มเริ่มต้นวางแผนที่จะดำเนินการต่อไปว่าจะมีมาตรการแนวทางป้องกันปัญหาการถูกคุกคามทางเพศโดยให้แต่ละกลุ่มคิดว่าจะมีกิจกรรมอะไร ใครเป็นประธาน ใครเป็นที่ปรึกษากลุ่ม มีวิธีการดำเนินการกิจกรรมอย่างไรบ้าง ผลที่คาดว่าจะได้รับมีอะไรบ้าง เป็นการฝึกให้ผู้เข้าอบรมเขียนโครงการ ซึ่งหลังจากระดมความคิดแล้วก็จะเป็นการสรุปประเมินผลว่าได้อะไรจากการเข้ารับการอบรมในครั้งนี้ และคิดว่ามีอะไรที่ต้องการเพิ่มนอกเหนือจากนี้หรือไม่ เพื่อนเน้นถึงความเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งต่อไป และเป็นส่วนหนึ่งที่สร้างให้เยาวชนมีความปลอดภัยจากสิ่งเสพติดและการคุกคามทางเพศได้ยิ่งขึ้น เพราะทุกคนเริ่มตระหนักและเห็นคุณค่าในตัวเองมากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและนำไปขยายผลต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติต่อไปต่อจากนั้น ก็เป็นวิธีเปิดการอบรม

7. แบบติดตามผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนหลังการการอบรม

ทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศผู้วิจัยได้ติดตามผลโดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ เช่น สัมภาษณ์ครูฝ่ายปกครอง ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนนักเรียน

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ มากที่สุด	5	1
เห็นด้วย / มาก	4	2
ไม่แน่ใจ / ปานกลาง	3	3
ไม่เห็นด้วย / น้อย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง / น้อยที่สุด	1	5

การหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเรื่องการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ แบบวัดความรู้สึก ความตระหนักและเห็นคุณค่าในตนเองเรื่องการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ และ แบบวัดทักษะการปฏิเสธการต่อรอง หากความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาจำนวน 5 ท่าน จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ แล้วจึงนำไปทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านร่องน้ำ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 20 คน นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณค่าอัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ .88 , .83 และ .48 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนรายละเอียดต่าง ๆ ของการวิจัย รวมถึงขอรับการสนับสนุนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
2. เก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจ แบบวัดความรู้สึก ความตระหนักและเห็นคุณค่าในตนเอง และแบบวัดทักษะการปฏิเสธการต่อรอง เรื่องการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ
3. จัดการอบรมทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ ให้กับนักเรียนกลุ่มไม่เสี่ยงและกลุ่มเสี่ยงกลุ่มละ 3 วัน
4. หลังจากการอบรมทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ ให้ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มทำแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจ แบบวัดความรู้สึก ความตระหนักและเห็นคุณค่าในตนเอง และแบบวัดทักษะการปฏิเสธการต่อรองเรื่องการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ
5. ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนหลังการอบรม 2 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติเชิงพรรณนา แจกแจงความถี่ และร้อยละ
2. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้ารับการอบรมและหลังเข้ารับการอบรมโดยใช้สถิติทดสอบแบบสองกลุ่มสัมพันธ์ (Pair t-test)

3. การเปรียบเทียบผลแตกต่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเข้ารับการอบรมและหลังเข้ารับการอบรมระหว่างนักเรียนกลุ่มไม่เสี่ยงและกลุ่มเสี่ยง โดยนำคะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการอบรม ลบด้วยคะแนนเฉลี่ยก่อนเข้ารับการอบรม และนำผลลัพธ์ที่ได้มาทดสอบโดยใช้สถิติทดสอบแบบสองกลุ่มอิสระ (Independent t-test)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เหตุการณ์ (Content Analysis) อธิบายผลเชิงพรรณนา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved